

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/59/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4220205417
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4220205417.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci žalobcu: X. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., A. XXXX/XX, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Roman BLAŽEK, s.r.o., so sídlom Komárno, Pohraničná 4, IČO: 36 721 123, proti žalovanému: T. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., B. Z. XXXX/X, zastúpený: JUDr. Ema Zacharová, advokát s.r.o., so sídlom Nové Zámky, AK Forgáčova bašta č. 7, IČO: 47 237 023, o neplatnosť kúpnej zmluvy a o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 7C/50/2020-96 zo dňa 27. júla 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania m e n í tak, že žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %.

Žalovanému proti žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Komárno, ako súd prvej inštancie, zhora uvedeným uznesením zastavil konanie (výrok I.) a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.). Rozhodol, že o vrátení súdneho poplatku rozhodne po právoplatnosti konania (výrok III). Rozhodnutie odôvodnil právne s poukazom na § 144, § 145 ods. 1, § 251, § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“), § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch.

1.2. Uvedol, že dňa 17. 12. 2020 žalobca doručil súdu žalobu a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, domáhajúc sa určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom, ako budúcim kupujúcim a žalovaným, ako budúcim predávajúcim k nehnuteľnosti v katastrálnom území A., vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Žalobca dňa 07. 06. 2021 zobral žalobu v celom rozsahu späť, preto súdu konanie zastavil.

1.3. V súvislosti s rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania uvedol, že konanie zastavil pre späťvzatie žaloby bez udania dôvodu, pričom podľa § 256 ods. 1 CSP platí, že ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Mal však za to, že pri rozhodnutí o trovách je potrebné právne relevantné skutočnosti vnímať v širšom rozsahu v spojení s § 257 CSP, podľa ktorého platí, že ak v prejednávacom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, na ktoré súd prihliadol a to vo vzťahu k zákonnej požiadavke podľa § 256 ods. 1 CSP na strane žalobcu, ale aj žalovanej. Uvedol, že na základe uvedených skutočností o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 257 CSP, podľa ktorého platí, že dôvod hodný osobitného zreteľa je generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania s tým, že judikatúra súdov medzi dôvody hodné osobitného zreteľa zahrňuje aj podiel strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti sporu, neprimeranú tvrdosť zákona, keď je nepochybné a zrejmé, že v súdnom spise sa nenachádza

vyjadrenie žalovanej strany (čo je zrejmé z bodu 3. odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu Nitra č. k. 9Co/12/2021-41 a nasl.), a preto podľa § 257 CSP podľa súdu nie je dôvodné ani priznanie nároku na náhradu trov konania, ktoré preukázateľne do súčasnosti žalovanej strane ani nemohli vzniknúť.

2. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v časti výroku o nároku na náhradu trov konania podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol uznesenie zmeniť a priznať mu nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Uviedol, že zistil, že na jeho liste vlastníctva č. XXXXX, k. ú. A. je zapísaná obmedzujúca poznámka zakazujúca nakladať s nehnuteľnosťou do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 7C/50/2020. Musel udeliť splnomocnenie advokátke, ktorá zaslala súdu splnomocnenie a požiadala o sprístupnenie spisu podaním zo dňa 26. 02. 2021, oboznámila sa so sprístupneným elektronickým spisom a vysvetlila mu situáciu; odvtedy s ňou súd komunikoval, zasielal jej rozhodnutia, vrátane uznesenia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/12/2021, doložku právoplatnosti a následne ďalšie uznesenie. Žalobca ho obmedzil v nakladaní s jeho majetkom a tým mu vznikli náklady právneho zastupovania. Záverom uviedol, že späťvzatím žaloby žalobca procesne zavinil zastavenie konania a podľa § 256 ods. 1 CSP mu bol súd prvej inštancie povinný priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (podľa § 34 CSP), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaných odvolaní podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a po preskúmaní uznesenia súdu prvej inštancie v napadnutej časti dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, a preto uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 CSP zmenil, keď neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

5. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel má zásadne právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka.

6. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby (§ 144 CSP), je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7M Cdo 4/2010). Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie vyjadrená v § 256 CSP znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Pojem „procesné zavinenie“ sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska a je nevyhnutné vykladať ho komplexne a extenzívne. Zásada procesnej zodpovednosti je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí sporu. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu. Prvok zavinenia môže byť aj náhoda, napr. odpadnutie predmetu sporu, pretože nič z toho nie je možné pripočítať na ťarchu toho, kto sa iba bránil. Pokiaľ jedna procesná strana zaviní, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemôže byť meritórne rozhodnuté a zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania. Za osobu, ktorá zavinila zastavenie konania, je považovaný aj žalovaný, ktorý svoj dlh splnil po začatí sporu a vyvolal tým u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia dôvodne podanej žaloby. Pri zastavení konania je pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil. Termín „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania (citované z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 196/09 zo dňa 10. 09. 2009).

7. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol výrokom, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, keď nárok posudzoval podľa § 257 CSP.

8. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie o trovách konania je nesprávne, zmatečné, a nezodpovedá obsahu spisu. V prvom rade je potrebné uviesť, že výrok rozhodnutia

o trovách konania nezodpovedá zákonnej požiadavke vymedzenej v § 257, podľa ktorého, ak súd dospel k záveru, že u strany sporu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, neprizná náhradu trov konania strane, ktorej by inak vznikol nárok na náhradu trov konania, ale ani ustanoveniu § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Ďalším nedostatkom rozhodnutia je absencia dôvodov, ak vychádzame z premisy, že súd chcel priznať trovy konania žalovanému, v čom vzhliadol u neho existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania. Argumentácia, že v súdnom spise sa nenachádza vyjadrenie žalovanej je ako dôvod hodný osobitného zreteľa bez právneho a logického významu a navyše nezodpovedá obsahu spisu, pretože v spise na č. l. 55 je žurnalizovaná plná moc, ktorú žalovaný udelil advokátke na zastupovanie v konaní, teda už týmto úkonom mu vznikli trovy právneho zastúpenia.

9. Právne významnou skutočnosťou, na ktorú musí odvolací súd dať odpoveď v súvislosti podaným odvolaním je otázka, či možno pričítať procesné zavinenie za zastavenie konania žalobcovi.

10. Preskúmajúc obsah súdneho spisu mal odvolací súd za preukázané, že žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorá bola uzatvorená medzi žalobcom, ako budúcim kupujúcim a žalovaným, ako budúcim predávajúcim k nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalovaného a návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia uloženia povinnosti žalovanému nakladať s predmetnou nehnuteľnosťou. Súd prvej inštancie uznesením sp. zn. 7C/50/2020-16 rozhodol o zamietnutí návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, voči ktorému žalobca podal odvolanie (č. l. 21). Následne odvolací súd neúspešne doručoval žalovanému žalobu, uznesenie Okresného súdu Komárno sp. zn. 7C/50/2020-16 a odvolanie žalobcu s možnosťou vyjadriť sa (č. l. 33). Po rozhodnutí Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/12/2021-41, ktorý rozhodol o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Komárno sp. zn. 7C/50/2020-16, ktorým potvrdil zamietnutie návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobca podaním zo dňa 07. 06. 2021 vzal žalobu pred prvým pojednávaním späť, žiadajúc zastaviť konanie v celom rozsahu, a to bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu. Z obsahu spisu je taktiež zrejmé, že skôr, ako došlo zo strany žalobcu k späťvzatiu žaloby, žalovaný podaním zo dňa 03.03.2021 do spisu doložil plnomocenstvo (č. l. 55) pre jeho zastupovanie právnym zástupcom v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/50/2020 na Okresnom súde Komárno (od tohto okamihu úkony v jeho mene uskutočňoval splnomocnený právny zástupca), datované 25. 05. 2021.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené je teda zrejmé, že dôvodom späťvzatia žaloby bolo práve správanie sa žalobcu (spočívajúce v späťvzati žaloby, bez akejkoľvek koherencie, resp. pričinenia sa zo strany žalovaného), teda z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil žalobca, na základe čoho je nevyhnutné dospieť k záveru, že je daný nárok žalovaného na náhradu trov konania (a to vzhľadom na existenciu jeho zastúpenia právnym zástupcom č. l. 55 v priebehu konania, resp. okamihom, keď nadobudol vedomosť o existencii (vedení) konania so sp. zn. 7C/50/2020 pre účely, ktorého sa nechal zastúpiť, čo je zrejmé z obsahu predmetného splnomocnenia). Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odvolací súd stotožnil s odvolacou argumentáciou žalovaného a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Odvolací súd nezhliadol existenciu žiadnych dôvodov pre rozhodnutie podľa § 257 CSP, keďže tieto netvrdil ani žalovaný a ani nevyplývajú zo spisu.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 396 ods. 2, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).